

Art. 285b

Christiaan Weijts

Art. 285b

Roman

Uitgeverij De Arbeiderspers
Amsterdam · Antwerpen

Eerste druk mei 2006
Tweede druk juli 2006
Derde druk september 2006
Vierde druk oktober 2006
Vijfde druk december 2006

Copyright © 2006 Christiaan Weijts

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van BV Uitgeverij De Arbeiderspers, Herengracht 370-372, 1016 CH Amsterdam. *No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from BV Uitgeverij De Arbeiderspers, Herengracht 370-372, 1016 CH Amsterdam.*

Omslagontwerp: Mijke Wondergem
Omslagillustratie: Hollandse Hoogte, Amsterdam

ISBN 978 90 295 6220 5 / NUR 301
www.arbeiderspers.nl

Alle overeenkomsten tussen gebeurtenissen in dit boek en de werkelijkheid moeten beschouwd worden als moedige pogingen van het toeval.

1738. In het Zwarte Woud vindt Franz Ketterer een mechaniek uit dat het geluid van een koekoek kan imiteren. De geboorte van de koekoeksklok is een feit. In Parijs presenteert klokkenmaker Jacques de Vaucanson de eerste robot, een fluitspeler met een repertoire van twaalf deuntjes. In Londen gaat de opera *Serse* van Händel in première.

Het voornaamste gebeurt echter een paar straten verderop, in dezelfde stad. Daar komen de *Essercizi per Gravicembalo* van Domenico Scarlatti van de drukpers. Dertig oefeningen voor klavecimbel.

Scarlatti schreef de stukken voor de dochter van de koning van Portugal, Maria Barbara, aan wie hij klavecimbelles geeft.

Het is een herfstavond. De bladen liggen klaar om naar de binder te gaan. Boven op de stapel de titelpagina: een gravure van een vrouw onder een boom bij een rivier. Drie cherubijnen toveren een wapenschild uit de hemel. Een engel komt van links het tafereel binnen en slaat een boek open.

Lid 1

1. Welkomstkorting

Laat je niks wijsmaken, het begint allemaal heel onschuldig. Met vingeroefeningen en post bijvoorbeeld. Ik heb geleerd die twee karweitjes gelijktijdig af te handelen om er zo snel mogelijk vanaf te zijn. Je opent alle brieven, zet ze achter elkaar op de lessenaar en leest ze aandachtig door, terwijl je vingers ondertussen iets voor zichzelf mogen doen. Als je het vel omdraait, schuiven ze één toonsoort op. De post als schijnpartituur. Het is een oude truc van Clara Schumann, die overigens veel spannendere brieven kreeg dan ik.

In de portiek scheidde ik op een ochtend de post van de reclame. Er was een Thaise bezorgdienst in mijn wijk gekomen, ik had een halve ton gewonnen in een loterij, de vissticks waren in de aanbieding. Dat waren op zich vrij gunstige ontwikkelingen, maar één brieflogo beloofde minder beste tijdingen: *Politie Amsterdam-Amstelland, district vijf*.

Ik wist waar het om ging. Het kwam niet helemaal uit de lucht vallen. Het had natuurlijk met een vrouw te maken, zoals nagenoeg alle problemen die mannen zich op de hals halen.

Ik zette de brief op de lessenaar en ging op het krukje zitten. Beethoven staarde me vermoeid en een tikkeltje bezorgd aan. Het schijnt dat Beethoven altijd ritueel met zijn handpalmen over de toetsen wreef voor hij begon, en daar is wel wat voor te zeggen. Zoals: het klavier ligt voor je, languit, als een vrouw, onder de dunste zijde. Met je palmen glijd je over het landschap van haar ribben en wrijf je de naakte huid tevoorschijn. Je voelt de randen van de toetsen, je hoort het doffe geratel waarmee ze terugvallen, een voor een.

En langzaam wordt ze wakker. Je ziet het aan haar ademhaling, voelt het aan toetsen die tot leven komen. Ze draait zich om, nog slaperig eerst, en gloeit dan, naakt, warm tegen je palmen. Je voelt hoe ze vraagt om meer, hoe ze vingers vraagt, die je optilt in gevechtshouding, terwijl de lucht zich laadt tussen je vingertoppen en haar, die oor en stem ineen is.

‘Ik geef je een tramkaart,’ zei Victoria, toen ik haar een paar uur kende. ‘Voor naar het station.’ Uit haar lange suède jas met witte slierten aan de mouwen haalde ze er een tevoorschijn die aan twee kanten te bestempelen was.

‘Ik heb er nog maar één ritje mee gemaakt, dus *you go boy, all the way to Manhattan!*’

We stonden bij de tramhalte naast het Concertgebouw. Het was half zes ’s ochtends, het tijdstip van krantenjongens, hondenbezitters en bezemwagens.

‘Kun je me vingeren?’ had ze eerder gevraagd.

Later zou ze op dezelfde hebbelijke toon vaak dingen vragen als: ‘Zullen we pannenkoeken gaan eten met perenlikeur?’ Of: ‘Hebben jullie ook autodrop?’ (in een tapasrestaurant aan de Rozengracht). Victoria was grillig in haar verlangens. Ik heb regelmatig in avondwinkels gestaan om te vragen naar dadels, lychees of een auberginewortelquiche.

‘Je belt me toch wel?’ vroeg ik na afloop.

Als je in Amsterdam iemand ontmoette, moest je onmiddellijk telefoonnummers uitwisselen, omdat de kans dat je elkaar zomaar toevallig weer tegenkwam even groot was als de kans dat je fiets ergens na twee maanden nog stond. Vingeren gaf geen garanties. Op mijn simkaart slingerden al genoeg namen en nummers rond van mensen die ik nooit zou terugzien, kleine grafzerkjes van twintig digits. Haar wilde ik niet verliezen. Het toeval, hetzelfde toeval dat ons in dit tramhokje had gebracht, wilde echter dat mijn batterij leeg was, zodat zij wel mijn nummer had maar ik niet dat van haar. Pijnlijk helder raakte ik ervan doordrongen dat onze glanzende toekomst in haar handen lag.

‘Ik moet wel,’ zei ze. ‘Want jij hebt m’n tramkaart.’

Toen ik op de treeplank van de tram stapte zei ze: ‘Kijk eens naar me.’

Ik draaide me om en keek naar haar.

‘Ik wil dat je goed naar me kijkt.’

Haar ogen stonden nu vrij ernstig, als van iemand die van plan was een verschrikkelijke mededeling te doen.

‘Het is heel gek. Ik ken je nu pas een paar uur,’ zei ze, ‘maar ik heb echt het gevoel dat ik je beter ken dan wie dan ook.’

Nu, vrijwel op de dag nauwkeurig twee jaar later, waren er aanwijzingen dat de zaken er iets minder glorieus voor stonden. Bewijsstuk

nummer één lag voor me. Ik opende de brief, met dat mengsel van lijdzaamheid en nieuwsgierigheid dat de klappen van het lot soms iets dragelijker maakt, en zette een b-kleine-tertstoonladder in.

Datum: maandag 29 april 2002

Onderwerp: ontbieding op het bureau

Geachte hr. S. Steijn,

Hiermede verzoek ik u om op maandag 6 mei 2002 te 10.00 uur te verschijnen in het bureau van politie aan de VAN LEIJENBERGHLAAN 15 te 1082 GC AMSTERDAM, teneinde te worden gehoord terzake belaging.

U wordt verzocht deze brief mee te nemen, evenals een geldig legitimatiebewijs (paspoort, rijbewijs).

Indien u verhinderd bent, kunt u ook ruim voor het vermelde tijdstip TELEFONISCH contact opnemen. Mocht ik op dat moment niet te bereiken zijn, gelieve u uw telefoonnummer door te geven, zodat ik later alsnog contact met u kan opnemen.

Hoogachtend,

H. H. Oostra (13706)

Agent 13706 gebruikte initialen in plaats van zijn voornaam, waarschijnlijk omdat hij op die manier zijn slachtoffers onder aan elke brief triomfantelijk in het gezicht kon uitlachen. Daarnaast moest het caplockvertoon in combinatie met wat rake archaïsmen het hele epistel van een dreigende klankkleur voorzien. Waar de schrijver, dat moest ik hem nageven, knap in geslaagd was, want volledig op mijn gemak voelde ik me niet.

Op een ochtend lag ik in bed. Victoria kieperde een stapel kleren uit haar kast en begon er verwoed in te rommelen. Op nogal agressieve toon zei ze: 'Flikker toch op met je fifty ways to leave your lover.' Ze ging een van de vriendjes die in haar leven langsgesproken waren voor

het laatst zien. 'Er zijn er maar twee. Uit de trein springen of eerst wachten tot ie stilstaat. Luister je?'

Ik luisterde. Ze was, daar kwam het kort gezegd op neer, nu al zo vaak gesprongen dat ze wel eens wilde proberen hoe het beviel om eerst aan de noodrem te trekken.

Ze poseerde voor zichzelf in de spiegelende schuifdeur van haar klerenkast, in een zwart jurkje dat ze weer uittrok. Ik ging rechtop zitten om haar borsten te kunnen zien.

'Ik ben daar geloof ik niet zo goed in,' zei ik, 'in dat springen.' Ze wurmde zich weer in een volgend model dat sterke gelijkenis vertoonde met het eerste, en zweeg.

'Jij kan dat,' drong ik aan, 'genadeloos zijn, en hard. Ik kan dat niet.'

'Dat komt,' zei ze, geërgerd, alsof het iets was waar allang algehele consensus over bestond, 'omdat jij een vrouw bent en ik een man.' En ze liep de deur uit om een relatie te gaan beëindigen.

Kennelijk beviel de nieuwe tactiek maar matig, want bij mij, een paar maanden later, viel ze weer terug op de springmethode. Het is een gekke gewaarwording als je coupégenoot ineens uit de trein is gesprongen. Je waagt dan toch nog maar een telefoontje naar degene die in het weiland ligt na te rollen. Al was het maar om opheldering te krijgen over de motieven van de sprong en het eventueel daardoor veroorzaakte letsel. Ik bleef het vermoeden houden dat bepaalde zaken, al met al geen futiele details, niet echt waren uitgesproken. In voicemailteksten en sms-berichten drong ik aan op een reactie. Nu eens in poëtische, dan weer in prozaïsche bewoordingen, of nou ja: van allerliefst-lievelingsminimeisje tot zaadgragechlamydiahoer.

Mijn trein was inmiddels in Florence aangekomen. Ik volgde een taalcursus en had een kamer aan de Via dei Bardi. Vanuit het bed in mijn slaapkamer keek ik recht op de Arno uit. Ik stelde Vicky per sms op de hoogte van mijn prille taalvorderingen. 'Ciao bellissima Vittoria, vorrei andare al lete con te.'

Toen ik op een avond terugkwam, zei Vicky's voicemail dat ze een nieuw telefoonnummer had.

'Hallo allemaal, dit is een berichtje van Vicky. Ik heb alweer een nieuw telefoonnummer. Wil je het weten, dan moet je even jouw naam en jouw telefoonnummer inspreken, dan ga ik je zo snel mogelijk terugbellen om het je te vertellen. Oké, groetjes!' Ik sprak mijn naam en nummer in. En nog een keer. En nog eens.

En daarna weer een keer of zes. Zeven misschien. Acht kan ook.

Daarna belde ik direct opnieuw naar Nederland met de mededeling: 'Leven kan ik alleen met jou of anders in het geheel niet. Bel me en zeg iets, het maakt niet uit wat, al is het het recept voor eierkoeken, maar spreek! Spreek, of ik spring van de Ponte Vecchio. Wil je dat ik dat doe? Dat ik van de Ponte Vecchio spring?'

Vooruit, ik liet me een beetje meeslepen, maar we waren in Italië, nietwaar, het land waar je niet kinderachtig was met het uiten van je gevoelens. Buiten troonde de koepel van de Duomo vredig boven de stad. De maan scheen. Verliefde stelletjes – of nou ja, in elk geval stelletjes, de rest wist je maar nooit – liepen onder mijn raam over de Lungarno Torrigiani.

De volgende avond stuurde ik een sms: 'Jouw zwijgen pijnigt mij.' En de avond daarna: '*Pace non trovo e non ho da far guerra.*' Meesterlijk door Liszt op muziek gezet trouwens, laten we dat niet vergeten. Laten we dat in godsnaam niet vergeten.

Victoria belde niet terug. Wel stapte ze het politiebureau bij haar in de buurt binnen (op hoge hakken, die een holle galm sloegen uit de gladgepoetste vloer). Gewapend met haar mobieltje vol bewijsmateriaal stond ze aan de balie om aangifte te doen van *stalking* ('belaging' voor de fijnproevers).

Artikel 285b. Victoria Fabers kende haar klassieken, al was deze pas aangenomen in het begin van de nieuwe eeuw.

1. *Hij, die wederrechtelijk stelselmatig opzettelijk inbreuk maakt op eens anders persoonlijke levenssfeer met het oogmerk die ander te dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden dan wel vrees aan te jagen wordt, als schuldig aan belaging, gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of een geldboete van de vierde categorie.*

2. *Vervolging vindt niet plaats dan op klacht van hem tegen wie het misdrijf is begaan.*

Nee, dat moest er eens bijkomen. Als ze iedereen zouden oppakken die met zekere stelselmatigheid eens anders voicemail insprak, dan kon de hele wereld evengoed gelijk één grote gevangenis worden.

Ik bleek de stand van de planeten tegen te hebben. Dit jaar waren er nieuwe beleidsregels uitgevaardigd die 'huiselijk geweld' tot speerpunt van justitie maakten. Elke klacht leidde in principe tot een zitting, daar kwam het kort gezegd op neer. Nu kon je van mijn tijd met Vicky veel zeggen, behalve nu juist dat hij huiselijk was, maar de be-

leidsregels van het Openbaar Ministerie, die ik op internet vond, waren onverbiddelijk:

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer wordt gepleegd. Hieronder vallen lichamelijke en seksuele geweldpleging, belaging en bedreiging (al dan niet door middel van, of gepaard gaand met, beschadiging van goederen in en om het huis). Zie bijlage 1 voor een overzicht van toepasbare strafbepalingen. Als verdachten van huiselijk geweld kunnen worden aangemerkt: (ex-)partners, gezins- en familieleden en huisvrienden. Verdachten en slachtoffers kunnen mannen en vrouwen zijn, en kunnen kind of volwassene (waaronder ouderen) zijn.

Bijlage 1 was nergens te vinden. Ik sloot de computer af, nadat ik op 92920v.nl de route had gecheckt naar mijn afspraakje met agent 13706. Clara Schumann kreeg tenminste nog aardige brieven van Brahms.

Ik liet de nieuwe Thai voorrijden. De bezorger hield zijn helm op bij de overhandiging van de spijzen. Wel vroeg hij vier euro minder dan de folder vermeldde.

‘Welkomstkorting meneer,’ klonk het uit de helm.

Het eten was niet schrikwekkend lekker of vies. Het was gewoon gemiddeld. Bovendien moest meegewogen worden dat ik welkomstkorting had ontvangen. Ik wilde Victoria bellen. We belden elkaar vaak als we nieuwe woorden hadden opgepikt.

In bed stelde ik een sms-bericht op met de tekst: ‘Kreeg vier euro welkomstkorting van nieuwe Thai. Er is iets mis met een wereld waarin bezorgers hun helm ophouden. Trouwens: ik kreeg een brief. Ik ga gehoord worden. Dank, mis en bemin je.’

Toen ik op dezelfde Ericsson R600 mijn wekker instelde, realiseerde ik me dat het de volgende dag bevrijdingsdag was.

2. Nummer 4

Om te beginnen is er de barrière van het begin. We zouden deze kunnen negeren door domweg de stormram ter hand te nemen: Het begon allemaal in het jubeljaar 2000. Of: Verdachte speelde die avond in La Domenica. Beide beweringen zijn niet onwaar. Het restaurant had in die tijd op donderdag en zondag een specialiteit. Die specialiteit was hij: een levende pianist met klassiek repertoire. Fiscaal had hij er een aanstelling als horecamedewerker, en vaak hielp hij dan ook met de bediening of schoonmaak. Ook in de keuken aanvankelijk, maar sinds hij zich een keer in zijn vingers had gesneden, liet hij dat zonder veel berouw aan de anderen over. ‘Als er iets met mijn vingers gebeurt dan ben ik weg, dan ben ik niemand meer,’ had hij gezegd. ‘Dan ben ik niemand meer.’

De vraag is of hij eigenlijk wel iemand was. In elk geval werd hij bijna vierentwintig en had hij een halfjaar eerder zijn conservatoriumopleiding met redelijke resultaten afgerond. In de tijd dat hij aan zijn eindexamenconcert werkte – een programma met Bach, Chopin en Beethoven – werd hij verlaten door de vriendin met wie hij samenwoonde, laten we haar het Elfenmeisje noemen. Officieel woonde ze nog bij hem in afwachting van nieuwe woonruimte. De sporadische nachten dat ze nog thuis sliep, deed ze dat in de woonkamer, waar ze een campingluchtbedje had opgepompt. Aan het kusseneind lag een teddybeer van onbekende herkomst.

‘Wie kampeert er in jullie woonkamer?’ vroegen leerlingen soms. Zijn familie breidde zich in die dagen plotseling uit tot allerlei verschillende nichtjes.

Inmiddels had verdachte ongeveer twintig leerlingen en een aantal regelmatige schnabbels. Met een ironie die toch pijn deed had hij de zin ‘en natuurlijk ook voor al uw bruiloften en partijen’ op zijn website gezet. Op die manier was hij min of meer in staat zijn vaste lasten te betalen en wat geld over te houden.

Dat was zo’n beetje hoe de zaken ervoor stonden toen hij die don-

derdagavond, 6 april, door de straten van Amsterdam liep. Het verliezen van een vriendin na zeven jaar mocht dan heel vervelend zijn, hij had geleerd vooral naar de voordelen te kijken. Misschien voelden Adam en Eva zich ergens ook wel als ontsnapte gevangenen.

Het menselijk bestaan, vermoedde hij, pendelde tussen de hang naar veiligheid en de hang naar avontuur, en de omstandigheden hadden bepaald dat de slinger nu naar de avontuurkant was uitgeslagen of dat in elk geval op korte termijn moest gaan doen.

‘Een man schippert altijd tussen Tristan en Casanova’ was de formule die hij tegenover vrienden hanteerde. In de toewijding aan één vrouw, die als het ware alle mogelijke vrouwen samenvatte, was je verzekerd van veiligheid en samen opgebouwde herinneringen. De rekening die je daarvoor moest voldoen was het inleveren van je vrijheid (‘Hoe laat ben je thuis?’) en het lijdelijk zien slinken van het seksuele rendement. Liep je naar de andere kant van het spectrum, dan kwam je in een wereld waar hitsigheid, spanning en een grote ervaringsdichtheid heersten.

Verdachte had zeven jaar de Tristan uitgehangen met het meisje dat hij op de middelbare school had leren kennen. Het werd tijd dat hij zichzelf op een Casanova-inhaal cursus trakteerde, en Amsterdam leek het feestelijke klaslokaal bij uitstek. De stad was een reactievat waarin zoveel rondreed dat er zich gegarandeerd een veelvoud aan explosies en ontladingen zou aandienen. In het Academiestadje waar hij woonde, was alles bedeesd en deftig. De experimenten vonden plaats onder de geconditioneerde omstandigheden van vijf verenigingssociëteiten, twee of drie danshuizen en een handjevol cafés, allemaal met een streng gescheiden eigen klantenkring, die elk weekend weer acte de présence gaf.

Na afloop van zijn restaurantrecitals nam verdachte altijd de tram naar het Leidseplein. Het grote transport van tieners uit alle randgemeenten en buitenwijken kwam op gang. Ze dampten, de trams, zoet van cosmetica en zweet. Bij het Leidseplein gingen de deuren open en verspreidde het uitgaansvolk zich over de omliggende cafés en dans tenten. Als zwijgende ouders die hun kinderen achterlieten op een schoolreisje bleef de rest van de passagiers in de tram achter. Op deze halte scheide zich de jeugd van de volwassenen, en voorlopig hoorde hij nog bij de eerste groep.

Hij hield van de metamorfose die de stad tegen elven onderging. De terrastafeltjes van de dagstad konden op elkaar gestapeld worden

en met zeil afgedekt, als decorstukken na een voorstelling. Zakten er rolluiken voor de winkelruiten, dan werd de publieke ruimte één grote amoureuze ontmoetingsplek. De avond verlaagde de drempel tot contact en verhoogde het tempo van de handelingen. Iemand overdag ontmoeten betekende toch altijd een traag traject met veel ongemakkelijke stiltes, halfslachtige uitnodigingen en meer instemmende glimlachen dan goed konden zijn voor een mens.

De nachstad was carnavalesk, in de zin dat elke uitgelaten deelnemer er gelijktijdig acteur en toeschouwer was. Zelf speelde hij in dit spel de rol van zwervende pianist in smoking. De man die na een piano-optreden melancholiek aan de bar een whisky dronk en nadacht over zijn vriendin die hem had verlaten en hoe het verder moest met de wereld in het algemeen en zijn rol hierin in het bijzonder. Tegelijkertijd liet hij zich, als publiek, betoveren door de nieuwe tienermeisjes, de sieraden van de nachstad. Laklaarzen en netkousen, lange verveelde uitdagende gezichten en navels getopt met diamant. Gebruinde buikjes, wasbordstrak, en spijkerbroeken waar randjes string bovenuit gluurden. De ronding van billen in de felle, wijdwaaiende rokjes en de ovaalvormige kuiltjes die je soms onder in de rug aan weerskanten van de wervelkolom bespeurde. En laten we ook niet de kuiltjes tussen de sleutelbenen vergeten, waar niet zelden zilveren hangertjes rinkelde, of de leren handtasjes die tijdens het dansen soms midden in een groepje staan bleven, of het golvende haar en de speldjes, bandjes en klemmetjes die het in model hielden.

Tot nu toe ontbraken nog de borsten. *O la la*. Ze droegen ze pralend voor zich uit, trots, zacht, gevangen in bh's waarvan de kant soms huid liet doorschijnen terwijl ze trilden op het ritme van hun pas, of los, de priemende tepels in witte truitjes met spaghetti-bandjes, gemaakt om aan te raken in de stad waarvan zij de sieraden waren.

Er was een nieuw type meisje op het wereldtoneel verschenen. Meisjes begonnen volgens de statistieken tegenwoordig rond hun veertiende of vijftiende aan seks en hadden tegen hun twintigste dingen meegemaakt die zelfs voor de generatie van hun moeders – die puberden in de jaren zestig – nooit binnen bereik waren gekomen. Als je de lange evolutie van de vrouw overzag, vanaf de rib tot aan de *Opzij*-cover, dan was het feitelijk pas gisteren dat zij zich had bevrijd uit de tirannie van de mannelijke dominantie. De vrouw had pas net de seksuele gelijkwaardigheid leren kennen en ging ermee om zoals iedereen met een nieuw speeltje: uitbundig. Wat je ook van het derde millen-

nium mocht denken, één ding was zeker: het zou het millennium zijn van de vrouw.

Na inleidend gedrink in onduidelijke lawaaiërige tenten kocht hij blind een kaartje aan de balie van Paradiso. Tussen de hipste en mooiste tieners stond hij in smoking in de rij. Naveltruitjes, lage spijkerbroeken en de onwaarschijnlijkste jurkconstructies, zoals die van het meisje voor hem bij de garderobe, dat een nauw op de huid sluitend geel met oranje jurkje onthulde met een ovaalvormig gat dat zowel de aanzet tot de heupbenen als een flink deel van de soepele ribbenkast bloot liet. Duidelijk was dat ze bh noch slipje droeg.

Binnen bestelde hij een wodka-cola en keek recht op de blote rug van een meisje. Er liepen smalle zigzagbandjes in een v-vorm omlaag. Je kon zelfs het begin van de bilnaad zien.

Hij ademde in en zei: 'Spannend pakje heb jij aan, zeg...'

Het meisje draaide zich om en zette een arrogante glimlach op. 'Dank je.'

Ze liep, met twee glazen met een gelig gekleurd goedje erin terug naar haar vriendinnen die ergens onder een pilaar een groepje vormden.

Het leven van de jonge mens in de westerse samenleving aan het begin van het derde millennium liet zich aanzien als een hitsig, opwindend en uitbundig leven.

Minstens een keer per maand had verdachte in die dagen een droom. Hij kwam het podium op waar een orkest al klaarzat, er klonk applaus uit een volle afwachterende zaal, hij schudde de dirigent de hand, ging achter de vleugel zitten. Op het moment dat de strijkers inzetten, beseftte hij dat hij een heel ander concert had ingestudeerd. De schok was altijd zo groot dat hij onmiddellijk wakker schrok. Hartzweet, angstkloppingen.

'Hé man, alles chill?'

Naast hem was een jongen verschenen. Verdachte glimlachte beleefd naar hem, waarop hij vertelde dat hij bij de technische dienst van KLM werkte en vliegtuigmonteur was. Hij kon gratis vliegreisjes regelen. Even was verdachte bang dat de knul, hij was kaal en tamelijk breed, hem mee op reis wilde nemen, maar gelukkig begon hij gelijk over *al die wijven* die hij zijn *visitekaartje* kon geven. 'En reken maar dat ze dan wel een weekendje weg willen.'

Verdachte toverde een deemoedige glimlach op zijn gezicht. Elk van de dansende meisjes die hij zag, zou theoretisch gezien volgen-

de week naast deze jongen in een vliegtuig naar Madeira kunnen zitten. Nu haalde hij een stapel kaartjes uit zijn zak, voorzichtig, alsof het bidprentjes waren van een of andere obscure religie. Vanuit zijn ooghoeken inspecteerde hij het meisje met de bandjes op haar rug. De knoopjes waarmee deze bedekt waren, verleenden haar verschijning de belofte van een traag uit te pakken geschenk.

‘Jaja... En geldt dat ook voor transatlantische vluchten?’

Hij probeerde het gesprek wat gaande te houden. Niettemin voelde hij zich gemachtigd om het gebabbel te laten voor wat het was, nu de vliegtuigmonteur zijn blik wat nerveus op twee meisjes aan de bar gefixeerd hield. Mannen onder elkaar in discotheken. Het was een monsterverbond dat er louter toe diende om niet als *loner* gezien te worden, met voor elk van beiden de onuitgesproken garantie dat de kans op een buit vergroot werd, of in elk geval niet nog meer verkleind.

Hij dronk zijn glas leeg en besloot dat het tijd was om in actie te komen, opnieuw in te ademen, op haar af te stappen en te verklaren: ‘Ik ben een fervente aanhanger van de uitknoopbaarheid.’

Ze wipte zonder haar glimlach te laten verslappen haar donkere krullende lokken achter haar schouder en boog zich naar hem toe, het hoofd scheef. ‘Wat?’

‘Ik vroeg wat jullie aan het drinken waren,’ herhaalde hij, iets harder nu. Die uitknoopbaarheid was allemaal te hoog gegrepen. Het meisje rook tergend geil. Daarbij was ook nog eens de warmte van haar lichaam duidelijk voelbaar. Haar antwoord raakte verloren in het gestamp van God de dj, maar verdachte glimlachte en zei verrukt: ‘Ah... Jaja...’, alsof ze hem zojuist had uitgenodigd op haar jacht in de haven van Saint-Tropez.

Op het moment dat hij een vervolgvraag wilde stellen draaide ze hem haar knoopjesrug toe. Ze sloeg haar armen rond een van de jongenspersonen die de ruimte bevolkten. De Bacardi Breezer die hij in zijn hand had, drukte bij deze verstrengeling zachtjes tegen haar billen. Ze betraden de dansvloer zonder iets te zeggen. Hij stak een sigaret op en deed alsof hij nadacht.

Klootjesmuziek heette het vroeger thuis, als de burens in de zomer hun radio aan hadden staan in de tuin. En hoewel hij zich in een puberale fase wel eens had overgegeven aan groepen die toen al volstrekt uit de mode waren, zoals de Rolling Stones, de Beatles en The Doors, moest hij toch constateren dat zijn ouders daar in elk geval gelijk in hadden gehad. En het was er in de jaren die volgden ook niet beter

op geworden: funk, techno, acid, house, gabber, grunge, hiphop, rap, soul. Globaal viel erover op te merken dat de muziek zo veel mogelijk van expressie, emotie, individualiteit en charme werd ontdaan en er louter nog een opeenstapeling van primitieve ritmen en klanken overbleef die een onvolledige extase moesten bewerkstelligen. Geen enkele plaats in de stad bleef hiervan gevrijwaard. In supermarkten, kledingwinkels, bij kappers, in auto's, cafés, en in veel gevallen ook op dat wat dan de *werkvloer* heette: overal liet men zich murw beuken. Als het waar was, wat Plato in *De Staat* beweerde, dat een muzikale opvoeding van het hoogste belang was, 'omdat ritme en harmonie het diepst doordringen in de schuilhoeken van de ziel en haar het meest aangrijpen', dan viel voor deze generatie het ergste te vrezen.

Maar we bevinden ons binnen de grenzen van een voorlichtingsrapport ten behoeve van de officier van justitie en zullen daarom, om het warme lijf van de naakte feiten niet aan het zicht te laten onttrekken door zelfs maar het alledunste bh'tje moraal, gewoon de waarheid vertellen. Gewoon de waarheid. Niets meer en niets minder.

Verderop was de vliegtuigmonteur inmiddels met een meisje aan het dansen, of nou ja, ze stonden tegen elkaar en bewogen. Hij vertrok een half uur later. Zodra je te lang alleen aan de bar hing, was je een verdachte zonderling van wie alleen maar ellende viel te verwachten.

'Dat was kort,' constateerde het meisje van de garderobe dat hem zijn jas teruggaf.

'Het was kort, maar niet krachtig,' zei hij op geruststellende toon.

Buiten was het donker en regende het. Tramrails glommen, taxi's wierpen cilinders miezerregen voor zich uit.

Op naar discotheek Odeon. Die was nog open, en daar had hij een week eerder een goede ervaring gehad.

Voor de ingang deelden drie studentes foldermateriaal uit. Hij nam het gele pamflet ter grootte van een pinpas in ontvangst. *Veilig uitgaan. Informatie over zo veilig mogelijk uitgaan.* READ IT!

Bij de deur stond een portier, armen gekruist voor zijn buik, microfoonje bij zijn wang. Rond dit soort uitgaansgelegenheden hing altijd een kazernegeur en een uitgesproken vijandigheid.

'*Bring ladies next time!*' riep de portier tegen een groepje jongens dat bakzeil had gehaald en afdroop naar de Leidsestraat. '*Bring ladies next time, boys!*'

Zo was het maar net, dacht verdachte. Ze kwamen hier om het op onze mooie kinderfietsjes te leren – *Dutch teenagers*, wereldwijd be-

kend – en dan was het wel zo netjes om zelf ook een duit in het zakje te doen. Eerlijk oversteken, takkelijers, bromde hij opgewonden in zichzelf en sloeg het foldertje open.

Uitgaan betekent lol, feesten en gezelligheid. Je ontspant, hebt leuke gesprekken, je voelt je te gek, danst en je laat je helemaal gaan op de muziek. Alles valt van je af en de rest van de week kun je er meer volop tegenaan.

Het groepje voor de deur keek verbaasd en wat nukkig zijn kant uit: hij was in een onbedwingbare lachbui uitgebarsten.

Verdachte vertrok. Bij deze disco zou hij niet meer binnengelaten worden, zoveel was duidelijk. Hij liep de Spuistraat door en stak de Dam over die in een synthetisch halogeenlicht baadde, liep langs Krasnapolsky, zette zich schrap in de Warmoesstraat om het dealende en bedelende gajes op afstand te houden – ooit was dit een van de meest luxe straten van de stad – en bereikte de Wallen.

Samen vormden deze straten één groot locatietheater. Hier neukten onbekenden met valse namen in smalle straatjes. Hier stroomde het bloed dun door je aderen wanneer er achter ieder raam opnieuw een meisje, naakt op het voornaamste na, op je netvlies brandde. Wat je in het echte leven pas na ontzettend veel gezeur en gekruip voor elkaar kreeg, was hier in gekmakende overvloed beschikbaar. En kijken kostte niets.

Verdachte liep altijd fluitend door de hoerenbuurt. Hij keek naar de hoeren en floot Schubert, Mozart, Chopin. Deels was dit een beroepsdeformatie – hij floot of neuriede ook op de fiets, onder de douche en soms ook in de trein –, deels was het om een beschermende cirkel van vertrouwde klanken om hem heen te trekken. Hij was er heilig van overtuigd dat junkies, zwervers en dronken voetbalfans hem met rust zouden laten als ze het andante uit een pianosonate van Haydn hoorden. Dat het inderdaad zo werkte was misschien eerder omdat ze hem als een volslagen onberekenbare idioot beschouwden, maar dat deed er niet toe.

Wat er wel toe deed was dat hij die avond fluitend een peepshow binnenliep. Hoe gebeurt zoiets? Meestal als volgt. In één keer ontwaarde hij het meisje van zijn keuze tussen de foto's op de televisie-monitors, zoals hij in elke publieke ruimte – trams, discotheken, collegezalen, theaters – onmiddellijk wist: zij. Daarna wachtte hij tot haar nummer op het rode display oplichtte, liep een van de twaalf hokjes van de peepshowcarroussel binnen, wierp geld in de gleuf. Hij zag, gaf zich gewonnen, en kwam.

Het was haar foto, en waarschijnlijk, bedacht hij later, de zonnebril die ze erop droeg. Ze zat op haar knieën en haar zwarte glazen staarden de lens in, terwijl ze haar pink in haar mondhoek zette en er met het puntje van haar tong aan likte. *Diana 4*. Haar naam stond uitgespeld in vrolijke kleuren. Het was de zonnebril die de doorslag gaf. Uiteraard kwam dit door het erotiserend want anonimiserend vermogen waar maskers, Venetiaans of Zorro-model, patent op hebben.

Overduidelijk was ze de jongste van de ploeg. Twintig jaar hooguit. En toch was het meer dan alleen haar leeftijd waardoor ze er niet werkelijk bij leek te horen. Ze straalde, te midden van al die gestileerde vrouwen van wie hij zich de stripshows al kon voorstellen en die je alleen bezocht voor een rudimentair soort bevrediging, iets tergend *ge-moons* uit.

Wat wilde deze Diana met haar zonnebril? Wilde ze alleen de schijn van anonimiteit wekken? Of was het een halfslachtige oplossing, en hield ze serieus rekening met bekende ogen die zich ooit bij toeval op haar zouden richten? In elk geval riep ze vragen op, en dat was goed. Dat was zelfs heel goed. Ook binnen, waar alle hokjes vrijwel gelijktijdig bezet raakten op het moment dat zij het ronde podium betrad, hield dit niet op.

Je had vrouwen voor wie het zichtbaar routinewerk was, met hetzelfde enthousiasme uitgevoerd als productiewerk aan een lopende band. Hun repertoire bestond uit één beweging met de heupen, ritmisch op en neer op de muziek (*'I'm still I'm still Jenny from the block'*). Ze beschouwden hun lichaam als een werktuig dat zijn machinale handelingen uitvoerde met de regelmaat van een klok. Het lichaam als galeislaaf, dacht hij, kronkelend onder het getrommel van negermuziek. Na anderhalve minuut op en neer deinen, de benen alleen in een fractie van een seconde spreidend, draaiden ze zich met een feilloze ruk om. Nieuwe positie. Ingerukt mars. In hun hoofd moest een legercommandant zitten die ijskoude bevelen tegen de ledematen schreeuwde.

Je had ook vrouwen – en het frustrerende (en kostbare) was dat je nooit van tevoren wist welk type je zou treffen, de foto's bij de ingang verschaffen wat dat betreft weinig duidelijkheid – die opgingen in het spel, die konden doen alsof ze werkelijk geil waren, zich lieten strelen door de lichtvlekjes die over hun lichaam schoven. Dit waren ook altijd de meisjes die halverwege hun act opstonden, aan de rand van het ronde podium gingen staan en bij elk raampje halt hielden voor

een korte privéshow, waarbij ze de mannen aankeken en aan het einde hun nummer gaven. 'It's number five, number five for you... You come with me for private show?' Het waren de wetten van het verleidingsspel, gestold in geïndustrialiseerde vorm. De vrouw danst van raam tot raam, zendt signalen uit waarmee ze een kring potente mannen aantrekt, en verleidt een van hen om het privéheiligdomein te betreden.

Diana behoorde tot geen van beide categorieën. De zonnebril bleek niet alleen voor de foto buiten, ze hield hem op gedurende de hele act, die als volgt verliep.

Ze gooide haar blonde lange haren in één beweging los. Ze droeg een dun, esthetisch voorgekreukeld jurkje van paarse tule. Daaronder waren haar borsten te zien, de donkere vlekken van de tepelhoven, het witte slipje dat oplichtte in het spooklicht. Vervolgens deed ze iets verstandigs: langzaam trok ze het uit. Hij zag een dun streepje schaamhaar door de stof van de jurk schijnen. Echt scherp werd het niet. Zo hield ze haar klanten hongerig. Na ongeveer een tientje wist hij het zeker: *dit meisje gaat niet naakt!*

Als er uit de aangrenzende hokjes al lauw protest kwam, dan smoorde ze dit met een schouderophalend: 'Only naked in private.' En haar rode mond glimlachte schattig (want dat was het woord) onder de zonnebril. *Only naked in private...*

Je zou kunnen zeggen dat er in de hele strip- en pornobusiness een formule regeert waarin de verhouding tussen prijs en naaktgradatie afhankelijk is van schoonheid en leeftijd. De jongste en mooiste meisjes kunnen evenveel of zelfs meer betaald krijgen voor *non nude* als een iets minder aantrekkelijk meisje voor toplessfoto's. Een nog minder aantrekkelijk maar nog altijd acceptabel exemplaar zal voor ditzelfde bedrag helemaal uit de kleren moeten enzovoorts. Diana vertoefde in de hogere schalen van de striptiek. Alleen het wazige uitzicht door het doorschijnende jurkje volstond om de illusie op het juiste peil te houden en de kassa, die bestond uit twaalf geldkistjes in de twaalf hokjes rond haar podium, te laten rinkelen.

Verdachte had te weinig geld bij zich om de boel tot een voorspoedig einde te brengen en liep over de Warmoesstraat terug naar het station om de nachttrein te nemen naar het Academiestadje. Op het Damrak, waar het eerste uitgaansvolk uit de provincie al naar de nachttrein koerste, veranderde hij van plan. Hij nam geld op bij de pinautomaat van de ING-bank, vouwde de drie briefjes onder het toeziend oog van

twee zwervers in de portiek ernaast in alle rust dubbel, stopte ze in zijn binnenzak en keerde terug.

De lente hing in de stad, als een geur dwars door de miezerregen heen, en zolang je de lente rook was er niets verloren. Op de brug voor The Greenhouse schaarde zich het backpackvolk op voorjaarsvakantie, dat overnachtte in een van de youth hostels. De stakkers wisten niet dat je hier dubbel zoveel voor je wiet betaalde als elders, zoals de jongen achter het glazen loket had toegegeven toen hij gewoon Nederlands bleek te spreken.

‘Dit is alleen voor toeristen, hoor,’ had hij gezegd, zonder te weten dat dit nu juist was wat verdachte zich in deze buurten altijd voelde, een toerist. (Toerist: beschouwt de stad of streek waar hij doorheen reist als een oord waar je – door er zo min mogelijk bindingen mee aan te gaan en zo min mogelijk risico’s te lopen – een zo groot mogelijk genot aan moet onttrekken tegen een zo gering mogelijke vergoeding.)

In deze straten liep hij altijd in het midden van de weg, met een kalme, vastberaden tred die het geteisem aan de flanken op een afstand moest houden. De trucjes van het uitschot hadden hem geleerd zich te wapenen. Een keer was een junkie lomp tegen hem aangebots, had geschreeuwd: ‘Nu heb ik mijn heroïne laten vallen! Nu heb ik mijn heroïne laten vallen!’ en hem zo het vereiste bedrag voor een nieuwe shot afhandig weten te maken omdat hij geen gezeik wilde. Een andere keer had een neger hem ’s nachts om een sigaret gevraagd, daarna om geld. Die sigaret kreeg hij, maar hij bleef met hem meelopen naar de Greenhousebrug waar ’s nachts meestal politie patrouilleerde, behalve nu juist deze nacht. De neger had hem met zijn schouder tegen een muur gedrukt en zijn hand in de binnenzak van zijn leren jas gehouden, alsof hij daar een pistool verborgen hield. ‘*Don’t let me fuck this up, okay, don’t let me fuck this up.*’ Het incident had verdachte honderd gulden gekost.

‘*Hi, how are you?*’

Haar stem was even Hollands als haar verschijning. Eigenlijk onderscheidde ze zich in niets van het gemiddelde blonde meisje dat je in een willekeurige provinciestad met een hockeystick, tennisracket of vioolkoffertje door de stad zag fietsen, en juist dat maakte haar zo tergend aantrekkelijk, ongeveer zoals meisjes die in pornofilms onverwachts Nederlands blijken te spreken.

Op dit soort uitstapjes vermomde hij zich altijd als iemand van on-